

INTERNATIONAL
**CITY
AND
HISTORY**
SYMPOSIUM ON AVCILAR

ULUSLARARASI AVCILAR KENT ve TARİH SEMPOZYUMU

21-22 OCTOBER 2021 / 21-22 EKİM 2021
AVCILAR - İSTANBUL

INTERNATIONAL CITY AND HISTORY SYMPOSIUM ON AVCILAR

**ULUSLARARASI AVCILAR KENT ve
TARİH SEMPOZYUMU**

21-22 OCTOBER 2021 / 21-22 EKİM 2021
AVCILAR - İSTANBUL

AVCILAR BELEDİYESİ KÜLTÜR HİZMETİDİR
Yayın No: 9

ULUSLARARASI AVCILAR KENT VE TARİH SEMPOZYUMU
INTERNATIONAL CITY AND HISTORY SYMPOSIUM ON AVCILAR
Tam Metin Bildiri Kitabı / Full Text Book

Yayın Sahibi / Publisher: Avcılar Belediyesi / Avcılar Municipality

Editör / Editor: Ülkü KARA - Haldun AYDINGÜN

Yardımcı Editör / Co-Editor: Ayberk ENEZ

Grafik Tasarım / Graphic Design: Tekin ZENGİN

Yayın Tarihi / Publishing Date: Mart - March 2022

Avcılar Belediyesi Yayınları

ISBN: 978-605-73399-0-4
Yayıncı Sertifika No: 63122

Tüm hakları saklıdır. Yazarın ve yayıncının izni olmadan çoğaltılamaz, kopyalanamaz.
Makalelerin içeriği ile ilgili sorumluluklar yazarlara aittir.
*All rights reserved. This book or any portion thereof may not be reproduced or used
in any manner whatsoever without the express written permission of the publisher
Responsibilities for the content of the articles belong to the authors.*

Mayıs 2022

SEMPOZYUM ONUR KURULU
HONOURS COMMITTEE

Prof. Dr. Ersin KALAYCIOĞLU
Prof. Dr. İlter TURAN
Dr. Ragıp Nebil İLSEVEN
Akif Hamza ÇEBİ
Turan HANÇERLİ
Bahattin YÜCEL
Bahadır KALEAĞASI

SEMPOZYUM DÜZENLEME KURULU
ORGANIZING COMMITTEE

Celal EMRE
Lütfi DEMİR
Gökhan ENÜL
Dr. Servet KAYA
Koray Doğan URBARLI
Mesut GÜLŞEN
Elif BORCEKLİ
Öznur Deniz AYAROĞLU
Ayberk ENEZ

SEMPOZYUM BİLİM KURULU
SCIENCE COMMITTEE

Prof. Dr. Şengül AYDINGÜN
Prof. Dr. Blazej STANISLAWSKI
Prof. Dr. Aynur KOÇAK
Dr. Rasih Haldun AYDINGÜN
Dr. Ülkü KARA

2021 yılında aramızdan ayrılan,
engin tarih bilgisi ile bizlere ışık tutarak
Bathonea kazılarında çok katkısı bulunan
Sayın Hakan Murat Akın'a
saygılarımızla...

*In honor of Hakan Murat Akın (R.I.P.
in 2021), who had made enormous
contributions to the Bathonea excavations
with his vast historical knowledge...*

İÇİNDEKİLER

CONTENTS

Önsöz Foreword	7
Sempozyum Açılış Konuşması / <i>Symposium Opening Speech</i> “Bathonea, Kadim Kent İstanbulumuzun Geçmişine ve Tarihine Başka Bir Pencere Açıyor...” “Bathonea Opens Another Window to the Past and History of Our Historical City, Istanbul...” Turan HANÇERLİ	11
Avcılar Bathonea Kazılarının İstanbul Tarihine Katkıları Contributions of Avcılar Bathonea Excavations to the History of Istanbul Şengül G. AYDINGÜN	17
Küçükçekmece Göl Havzası Arkeolojik Araştırma Tarihi History of Archaeological Research at Küçükçekmece Lake Basin Ayberk ENEZ	23
Hititlerin Ticaret Sistemi ve Ticaret Yollarının Avcılar’da Buluşması The Trade System of the Hittites and the Meeting of Trade Roads in Avcılar A. Tuba ÖKSE	43
Avcılar’ın Karadeniz ile Ege Arasındaki Tarihi Ticaret Yolu Üzerindeki Konumunun Önemi The Importance of Avcılar’s Location in the Historic Trade Route Between Black Sea and Aegean Haldun AYDINGÜN.....	51
Bizans Mühürlü Tuğlaları Üzerine Filolojik ve Arkeolojik Araştırma: Küçükçekmece Gölü, Firuzköy Yarımadası’ndaki Yerleşime ait Bizans Yapılarından Seçilmiş Mühürlü Tuğla Örnekleri Üzerine Çalışma Philological and Archaeological Research on Byzantine Stamped Bricks: Case Study of Selected Examples of Stamped Bricks from Byzantine Architectural Structures from the Site on the Firuzköy Peninsula on Lake Küçükçekmece Evelina KACHYNSKA, Grzegorz SUS.....	63
Geç Antik Çağ Eczanesi Daphnusion’dan (?) Mortarium ve Mortarium Piliular Mortarium and Mortarium Pilia from the so called Late Antique Pharmacy Daphnusion Şengül AYDINGÜN, Berrin YILDIZ.....	77
“Bazilikal Yapı”nın Seramik Buluntularına Bir Bakış Ceramic Artifacts of the “Basilical Structure”: An Overview Ülkü KARA.....	105
Bathonea, Athyra ve Angurina Limanları The Harbours of Bathonea, Athyra ve Angurina Hakan ÖNİZ, Şengül AYDINGÜN.....	125
Firuzköy Yarımadası’ndaki “Küçük Liman”: Küçükçekmece Gölü’nde Yapılan Liman Çalışmaları Hakkında Arkeolojik Ön Rapor The So-called “Küçük Liman” on the Firuzköy Peninsula: A preliminary Archaeological Report on Harbour Studies Along the Küçükçekmece Lake Alkiviadis GINALIS.....	143

MS 5. - 11. Yüzyılları Arasında İstanbul Bathonea, Theodosius ve İzmit Körfezi Antik Limanlarının Rolü The Role of the Ancient Harbours of Avcılar Bathonea and Theodosius Between the 5 th - 11 th centuries AD in the Marmara Sea Şengül AYDINGÜN, Sercan ÖNGEN.....	163
Firuzköy Yarımadası Bizans Mimari Kompleksi'nde Merkezi Planlı Yapıdaki Opus Sectile Döşeme: Bir Analoji Denemesi Byzantine Architectural Complex on the Firuzköy Peninsula. An Attempt to Find an Analogy Evelina KACHYNSKA.....	181
Bathonea Kazıları Geç Antik - Orta Çağ Mezarları Late Antique Period - Medieval Tombs of Bathonea Excavations Batuhan SAZAK, Ahmet BEKTAŞ.....	195
Bizans Başkentinin Batı Kırsalında Su Temini: Avcılar ve Yakın Çevresinden Yeni Arkeolojik Buluntular Water Supply in the Western Suburbs of the Byzantine Capital: New Archaeological Evidence from Avcılar and Surroundings Kerim ALTUÇ.....	213
Constantinopolis Yakınlarında Küçükçekmece Göl Havzasında Yer Alan Erken Dönem Hıristiyan Bazilikaları (İstanbul-Avcılar) Early Christian Basilicas at Lake Küçükçekmece near Constantinople (İstanbul-Avcılar) Błażej M. STANISŁAWSKI, Şengül AYDINGÜN, Ayberk ENEZ, Konrad K. SZYMAŃSKI.....	227
Geç Roma, Bizans ve Osmanlı Dönemleri'nde Karantina Bölgesi Olarak Küçükçekmece Gölü ve Çevresi Küçükçekmece Lake and its Surroundings as a Quarantine Zone in the Late Roman, Byzantine and Ottoman Periods Ali ŞAHİN.....	263
Avcılar - Firuzköy Yarımadası'ndaki Osmanlı Yapılarının Dökümantasyonu Documentation of Ottoman Buildings in Avcılar - Firuzköy Peninsula Yaser DELLAL.....	283
MS 19. Yüzyılda Osmanlı Arşiv Belgeleri Işığında Ayamama Çiftliği Üzerine Notlar Notes on the Ayamama Farmland over the Ottoman Archival Sources of the 19 th Century AD Özge ASLANMİRZA.....	297
Batılı Seyyahların Kaleminden Küçükçekmece ve Çevresi Küçükçekmece and Its Surroundings from the Pens of Western Travelers Meriç HARMANCI.....	305
Küçükçekmece Gölü ve Havzasında Çevre Kirliliği Environmental Pollution in the Lake Küçükçekmece and the Basin Serkan KÜKRER, Hakan KAYA.....	321
Küçükçekmece Göl Çevresi Faunası ve Sosyal Yaşama Etkisi Küçükçekmece Lake Environment Fauna and Its Impact on Social Life Hasan DEĞİRMENCİ.....	325
Sempozyum Kapanış Konuşması / Symposium Closing Speech "Bathonea, Asırlar Öncesinden Günümüzü Aydınlatan Bir Işıktır..." "Bathonea is a Light Coming From Centuries Ago to Enlighten Today..." Turan HANÇERLİ.....	341

Küçükçekmece Göl Havzası Arkeolojik Araştırma Tarihi

History of Archaeological Research at Küçükçekmece Lake Basin

Ayberk ENEZ*

Özet

Avcılar ve Küçükçekmece ilçeleri arasında kalan Küçükçekmece Göl Havzası verimli yerleşim alanları ve korunaklı doğal yapısı ile tarih boyunca insanlara ev sahipliği yapmış bir alandır. Bu alanda yaklaşık yüz elli yıldır süren araştırma faaliyetleri ile bir çok yerleşim noktası tespit edilmiştir. Bugün hala aktif olarak sürdürülen Küçükçekmece Göl Havzası Bathonea Kazıları bölgede yürütülen tek bilimsel kazı iken, diğer kurtarma kazılarından elde edilen bilgiler de havzanın geçmişte ne denli yoğun bir kullanım altında olduğunu ortaya koymaktadır. Sunulan çalışmada tüm bu araştırma tarihi hakkında bilgiler verilmiş, bölgenin arkeolojisi bütüncül bir yaklaşımla incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler:

Firuzköy Yarımadası, Küçükçekmece Gölü, Yarımburgaz, Rhegion.

Abstract

Between Avcılar and Küçükçekmece districts, Küçükçekmece lake basin is an area that has hosted people throughout the history with efficient settlements and sheltered natural structure. In this area, many settlements have been identified with research activities lasting about a hundred and fifty years. Today, it is still an active project Küçükçekmece lake basin Bathonea Excavations are the only scientific excavation carried out in the region. The information obtained from other recovery excavations also reveals that the basin is under an intense use of in the past. In our study, all this research date was informed, the opportunity to understand the region with a holistic approach.

Keywords:

Firuzköy Peninsula, Küçükçekmece Lake, Yarımburgaz, Rhegion.

GİRİŞ

Küçükçekmece Gölü ve Havzası

Küçükçekmece Göl Havzası, İstanbul'un şehir merkezinin 22 km batısında yer alan Küçükçekmece Gölü'nün güney ve güneybatıda Avcılar,

INTRODUCTION

Küçükçekmece Lake And Basin

Küçükçekmece Lake Basin, 22 km west of Istanbul's city center, Küçükçekmece lake is a geographical area surrounded by Avcılar, Küçükçekmece

* Dt., Kocaeli Üniversitesi, Orcid No: 0000-0003-4918-3904, ayberkenez@gmail.com

* Dt., Kocaeli University, Orcid ID: 0000-0003-4918-3904, ayberkenez@gmail.com

doğuda Küçükçekmece ve kuzeyde Başakşehir ilçeleri tarafından çevrelenmiş coğrafi alanı ifade etmektedir.

Küçükçekmece Gölü Kuaterner Dönem’de oluşan bir çöküntü alanı olarak Marmara Denizi’nin bir koyu iken, kumul birikmesi sonucunda bir set gölü haline gelmiştir.¹ Son biçimini, MÖ 9000’den MÖ 6000’e kadar geçen sürede gerçekleşen Akdeniz’in seviyesinin yükselmesi sonucu Çanakkale Boğazı’nın, Marmara Denizi’nin ve İstanbul Boğazı’nın yükselmesi ile birlikte almıştır.² Oluşum açısından kıyı kordonu tipinde olan göl, yaklaşık olarak 16 km²’lik bir alan kaplamaktadır.³ Gölün kuzeyinde yer alan kireç taşı karstik oluşumlarda Sazlıdere suyunun aşındırmasıyla Sazlıdere Vadisi oluşmuş ve bölgenin en eski yerleşiminin izlerinin tespit edildiği Yarımburgaz Mağarası bu alanda ortaya çıkmıştır.

Eşkinöz Deresi, Sazlıdere ve Nakkaş Dere tarafından beslenen bu verimli konumda tarih boyunca yerleşildiği görülen alanlar arkeolojik çalışmalar ile saptanmıştır (Şek.1). Bu çalışmalar çoğu kez kurtarma kazısı şeklinde ve bilimsel arkeolojik kazı projesi şeklinde yürütülmüştür. Sunulan çalışma kapsamında Küçükçekmece Gölü’nde yapılan bu araştırmalara kronolojik olarak yer verilecektir.

Yarımburgaz Mağarası Çalışmaları

Küçükçekmece Gölü’nün kuzeyinde Sazlıdere Vadisi üzerinde yer alan Yarımburgaz Mağarası, ilk olarak Macarlı Miralay Dr. Abdullah Bey tarafından 1869-1870 yıllarında jeolojik açıdan incelenmiştir.⁴ Bu inceleme sırasında Prehistorik Dönem’e ait bulguların tespitinin yapılması mümkün olmasa da, giriş kısmında yer alan şapel ayrıntılı biçimde tarif edilmiştir.⁵ 1901 yılında Rabius Bousquet bilimsel bir makale ile mağara ve çevresini incelemiş, şapeli tekrar ele almıştır.⁶ Raymond Hovasse ve G. E. Hubbard tarafından jeolojik olarak araştırılırken⁷, mağaranın tarih öncesi yerleşime uygun olabileceğini ilk kez Raymond Hovasse 1927 yılında dile getirmiştir.⁸

and Başakşehir districts.

Küçükçekmece Lake has become an lake after a depression area in the quaternary period, as a result of the accumulation of sand dune from Marmara Sea.¹ Has taken its final form along with the rise of the Mediterranean at AD 6000.² The lake, which is a type of coastal cord, covers an area of approximately 16 km².³ The Yarımburgaz Cave in which the oldest settlement marks of the region were found in this area.

The lake is fed by the Eşkinöz, Sazlıdere and Nakkaş streams. In this fertile land, the areas where it is settled throughout history were found to be archaeological studies (Fig. 1). These studies were often carried out in the form of rescue excavations and the scientific archaeological excavation projects. In the scope of our article, these research in Küçükçekmece lake will be included in chronological place.

Yarımburgaz Cave Research

Yarımburgaz Cave where located on the Sazlıdere valley at the north of Küçükçekmece lake, was first discovered by the Miralay Dr. Abdullah Bey, it was investigated geologically by in 1869-1870.⁴ Although it was not possible to make prehistoric determinations during this examination, he described the chapel in the entrance section in detail.⁵ In 1901, Rabius Bousquet examined the cave and its surroundings and redefined the monastery.⁶ While being geologically explored by Raymond Hovasse and G. E. Hubbard⁷, R. Hovasse first stated in 1927 that the cave might be suitable for prehistoric settlement.⁸

The first archaeological scientific studies were carried out between 1959-1965 with the leadership of Şevket Aziz Kansu and the team consisting of İsmail Kılıç Kökten and Necati Dolunay. The scientific excavation of Yarımburgaz was carried out for the second time by Mehmet Özdoğan in the cave, which was left unattended and destroyed.

1 Biricik 2013: 20.

2 Özdoğan 2013: 208.

3 Hoşgören 1994: 22.

4 Abdullah-Bey 1874: 19.

5 Şiram 2012: 124.

6 Bousquet 1900: 296.

7 Hubbard 1932: 321-328.

8 Hovasse 1927.

1 Biricik 2013: 20.

2 Özdoğan 2013: 208.

3 Hoşgören 1994: 22.

4 Abdullah-Bey 1874: 19.

5 Şiram 2012: 124.

6 See also; Bousquet 1900: 295-302.

7 See also; Hubbard 1932: 321-328.

8 See also; Hovasse 1927.

Arkeolojik açıdan yürütülen ilk bilimsel çalışmalar Şevket Aziz Kansu liderliğinde ve İsmail Kılıç Kökten ve Necati Dolunay'dan oluşan ekip ile 1959-1965 yılları arasında gerçekleştirilmiştir. Yaklaşık yirmi yıllık bir süre boyunca başıboş bir biçimde bırakılan ve tahrip olan mağarada Prof. Dr. Mehmet Özdoğan tarafından ikinci kez bilimsel Yarımburgaz Kazısı gerçekleştirilmiştir. Son olarak ise 1988-1990 yılları arasında Prof. Dr. Güven Arsebük ve F. Clark Howell tarafından çalışmalar yürütülmüştür. Bütün bu çalışmalar sonucunda mağaranın Paleolitik Dönem'den (GÖ 400.000) Kalkolitik Dönem'e kadar insan yaşamına ev sahipliği yaptığı⁹ sonrasında da Bizans Dönemi'nde dini bir kompleks olarak kullanıldığı görülmüştür (Şek. 2). Bu sebeple bölgenin, İstanbul'un ve hatta Avrupa'ya doğru giden insan hareketinin izlerinin görüldüğü en eski yerleşimdir. Bununla birlikte bölgedeki yapılan en eski arkeolojik araştırmalardan biridir. Son yıllarda İTA (*İstanbul Tarihöncesi Araştırmaları*) kapsamında önceden çalışılan alanlarda ve kaçak kazı yapılan bölümlerde yeni buluntular ele geçmiştir¹⁰, 2021 yılında mağara ekipleri ile birlikte yürütülen çalışmalarda ise yeni galeriler tespit edilmiştir.¹¹

Küçükçekmece Gölü Etrafındaki Öncü Araştırmalar

Küçükçekmece Gölü yakınlarında eski eser kalıntıları olduğunu belirtilen en eski örnek, 1555 yılında bir elçilik heyeti ile İstanbul'a gelen Alman H. Dernschwam'ın dönüşünde notlarında belirttiği sütun parçalarıdır.¹² Osmanlı Dönemi arşivlerinde yapılan tarama çalışmalarında, 1800'lü yıllardan itibaren gölde eski eser aranması ile ilgili belgelere ulaşılmıştır. Bu belgelerde; Küçükçekmece'de Asar-ı Atika (eski eser) arama izni verilen Mustafa Afer Efendi'nin ölümü ve ortağı Markar Efendi'nin yeni izin alıp alamayacağı konularının incelenmesine (1876 yılında) (Şek. 3), Alibey Çiftliği'nin arama için izin verilen saha içerisinde olup olmadığına (1877 yılında) ve Rus manastır adamlarının Küçükçekmece'de bulunan antika eserleri çalmak istediğine (1907 yılında)

veya bir süre için tahrip edilmiş bir yapıya dönüştürülmüş bir yer için yaklaşık yirmi yıllık bir süre boyunca başıboş bir biçimde bırakılan ve tahrip olan mağarada Prof. Dr. Mehmet Özdoğan tarafından ikinci kez bilimsel Yarımburgaz Kazısı gerçekleştirilmiştir. Son olarak ise 1988-1990 yılları arasında Prof. Dr. Güven Arsebük ve F. Clark Howell tarafından çalışmalar yürütülmüştür. Bütün bu çalışmalar sonucunda mağaranın Paleolitik Dönem'den (GÖ 400.000) Kalkolitik Dönem'e kadar insan yaşamına ev sahipliği yaptığı⁹ sonrasında da Bizans Dönemi'nde dini bir kompleks olarak kullanıldığı görülmüştür (Şek. 2). For this reason, it is the oldest settlement in our region, Istanbul and even Europe, where traces of human movement can be seen. However, it is one of the oldest archaeological studies in the region. In recent years, new finds have been found in previously studied areas and sections of illegal excavations within the scope of İTA (*Istanbul Prehistoric Studies*).¹⁰ New galleries were identified in the works carried out with the cave teams in 2021 fieldworks.¹¹

Pioneering Research Around Küçükçekmece Lake

The oldest example, which is stated to be the remains of ancient artifacts near Küçükçekmece lake, is the column fragments mentioned in the notes of the German H. Dernschwam, who came to Istanbul in 1555 with an embassy delegation.¹² Documents related to the search for antiquities in 1800's around the lake were found in the Ottoman archives. In these documents, there is information about Mustafa Afer Efendi, who was given a search permission for Asar-ı Atika (ancient artifact) in Küçükçekmece (the year of 1876) (Fig. 2). Also there are documents¹³ about The Russian monastery men wanted to steal the antiques found in Küçükçekmece (the year of 1907).

When we examine the archives of the Republican Era, in a document sent to the Turkish Historical Society by the Republican People's Party secretariat, it was reported that the cultural assets around Küçükçekmece were destroyed by the villagers (the year of 1937) (Fig. 3). In response to this letter, we learn that in the same year, Arif Müfid Mansel, Assistant Director of the Istanbul Archaeological Museum, was assigned by the Turkish

9 Arsebük 1996: 39.

10 Aydıngün 2016: 217-230.

11 2021 yılında yapılan yüzey araştırması sonuçları, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü bünyesinde düzenlenen *Araştırma Sonuçları Toplantıları* kapsamında yayınlanacaktır.

12 Dernschwaw 1923: 28-29, 241.

9 Arsebük 1996: 39.

10 See also; Aydıngün 2016: 217-230.

11 The results of the survey conducted in 2021 will be published within the scope of the *Research Results Meetings of Ministry*.

12 Dernschwaw 1923: 241.

13 See Ottoman Archive (Y.PRK. ASK. 249.95.001)

dair kaynaklara¹³ ulaşılmıştır.

Cumhuriyet Dönemi arşivlerini incelediğimizde ise Cumhuriyet Halk Partisi sekreterliği tarafından Türk Tarih Kurumu'na gönderilen bir belgede, Küçükçekmece civarında bulunan kültür varlıklarının köylüler tarafından tahrip edilmesi ile ilgili notlar tespit edilmiştir (1937 yılında) (Şek. 4). Bu yazıya cevaben aynı yıl, Türk Tarih Kurumu tarafından İstanbul Arkeoloji Müzesi Yardımcı Direktörü Arif Müfid Mansel'in ilgili eserleri kurtarmak için görevlendirildiğini öğrenmekteyiz (Şek. 5). 1940-1941 yılları arasında yürütülen çalışmalarda Rhegion'un ilk dönem kazıları gerçekleştirilmiş ve 1942 yılında *Belleten* adlı bilimsel dergide yayınlanmıştır.¹⁴ Günümüzde bu alan 1. derece sit tescilli bulunmasına rağmen yeterince korunamamıştır. Üzerinde temelsiz yapı grupları olup sütun parçaları hala boş alanlarda durmaktadır (Şek. 6).

2014 yılında Küçükçekmece'nin girişine yakın bir bölgede, Marmaray Projesi kapsamında kazı çalışmaları yürütülürken kültür varlıkları saptanmış ve kazılar arkeolojik kurtarma kazı projesine dönüşmüştür. Bu kazılar yaklaşık 320 m x 25 m'lik bir alanda gerçekleştirilmiş ve yapı kompleksleri ortaya çıkarılmıştır. Küçük buluntular ve mimarinin özellikleri birlikte değerlendirildiğinde, yapıların MS 5. - 6. yüzyıllara tarihlendirildiği görülmektedir.¹⁵ Çalışmalar sonrasında bu yapı grupları, istasyon altına kalarak erişilemez hale gelmiştir (Şek. 7). Yapılan bilimsel yayınlar oldukça sınırlı kalmıştır.

Halkalı Ziraat Çiftliği (Sabahattin Zaim Üniversitesi Yerleşkesi) Kazısı

İstanbul Halkalı'da, eski Ziraat Mektebi arazisi üzerinde İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Yerleşkesi'nin inşaat çalışmaları sırasında¹⁶, Bizans Dönemi'ne tarihlenen üç nefli kilise, depolama ve işlik alanları ortaya çıkartılmıştır.¹⁷ Günümüzde bu alan üzeri örtülmemiş halde ve sit olarak korunmaktadır (Şek. 8).

Halkalı Nakkaş Dere Yapısı

İstanbul Halkalı'da, Halkalı Gümrüğü'nün batısında, Nakkaş Dere'nin Küçükçekmece Gölü'ne

Historical Society to save the relevant artifacts (Fig. 5). The first period of archaeological excavations of Rhegion was carried out between 1940-1941. It was subsequently published in a scientific journal, which was *Belleten*, in 1942.¹⁴ Today, this area has not been adequately protected, although there is a 1st protection area. There are unfounded building groups on it, and the column pieces are still in the empty spaces (Fig. 6).

In 2014, while the excavations were carried out within the scope of the Marmaray Project in a region close to the entrance of Küçükçekmece, cultural assets were identified and the excavations turned into an archaeological rescue project. During these excavations, excavations were carried out in an area of approximately 320 m x 25 m and building complexes were unearthed. When the small finds and architectural features are evaluated together, it is seen that it is dated to 5th - 6th centuries AD.¹⁵ After the works, these building groups remained under the train station and became inaccessible (Fig. 7). Scientific publications have been very limited.

Halkalı Farm (Sabahattin Zaim University Campus) Excavation

A three-nave church, storage and workshop areas dating to the Byzantine period were unearthed¹⁶ during the construction works of İstanbul Sabahattin Zaim University Campus¹⁷ on the former Agricultural School land in İstanbul. Today, this area has been left as a site without being covered (Fig. 8).

Halkalı-Nakkaş Stream Structure

A 25 x 70 m wide building group was unearthed in İstanbul Halkalı, west of Halkalı Customs, very close to the point where Nakkaş Stream flow into Küçükçekmece lake (Fig. 9). The building group has been dated to the Late Roman - Early Byzantine periods according to its architectural features and ceramic finds. In the area whose use is thought to be related to the existing stream, part of the wall is very well preserved (Fig. 10). In addition, pipes seen at different location form the water infrastru-

13 Bkz: Başbakanlık Osmanlı Arşivi (Y.PRK. ASK. 249.95.001)

14 Ogan 1939: 438; Ayrıca bkz: Ogan - Mansel 1942: 1-36.

15 Asal 2015: 276.

16 <https://parselorgu.tkgm.gov.tr/#ara/cografi/41.03171529379291/28.783482313156128>

17 Canan - Aydın 2021: 440.

14 Ogan 1939 : 438, See also: Ogan - Mansel 1942: 1-36.

15 Asal 2015: 276.

16 Canan - Aydın 2021: 440.

17 <https://parselorgu.tkgm.gov.tr/#ara/cografi/41.03171529379291/28.783482313156128>

döküldüğü noktaya çok yakın bir konumda, 25 x 70 m genişliğinde bir yapı grubu ortaya çıkarılmıştır (Şek. 8). Yapı grubu mimari özelliklerine ve elde edilen seramik buluntulara göre Geç Roma - Erken Bizans Dönemleri'ne tarihlendirilmiştir. Kullanımının mevcut dere ile ilişkili olduğu düşünülen alanda, duvarın bir bölümü çok iyi korunmuştur (Şek. 10). Ayrıca farklı noktalarda görülen künkler de yapının su altyapısını oluşturmaktadır.¹⁸ Yapı grubu 2017 yılında I. derece sit statüsüne alınmıştır. 2022 yılı itibari ile halen üzeri açık halde olduğu görülmektedir.

Tahtakale Kurtarma Kazıları (Spradon?)

İstanbul, Avcılar İlçesi Tahtakale Mahallesi sınırları içerisinde, TEM¹⁹ otoyolunun kuzeyinde bulunan alan 1980'lerden itibaren yoğun yapılaşma görülen bir bölgedir. Etrafı toplu konut projeleri ile çevrelenmiştir. Bu alanda yürütülen kazı çalışmalarında çok sayıda mezar ortya çıkartılmıştır. Buradan çıkan insan kemikleri bilimsel yayınlar ile bilim dünyasına tanıtılmıştır.²⁰ Mimari plastik olarak tanımlanan malzemeler arazide dağınık olarak ele geçmiştir. Bu nedenle şu ana kadar herhangi bir yapı grubu tanımlanamıştır. Her geçen yıl yapılaşma tehdidi ile birlikte sit alanı daraltılmaktadır (Şek. 11).

Tahtakale Su Yapı ve Kanalları

Spradon yerleşimine çok yakın birkaç konumda yapılan bazı kazı ve sondaj çalışmalarında, su sistemlerine ait unsurlara rastlanmıştır.²¹ Pişmiş toprak künk ve tonozlu su kanallarından (Şek. 12) oluşan aktarma sistemleri sit alanının olması gerekli genişliğini göstermesi açısından önemlidir. Aynı zamanda yakın bölgede daha geç döneme (20. yüzyılın başı) tarihlendirilmiş su kanalları da bulunmaktadır.²²

Haramidere Sarnıcı

İstanbul, Esenyurt İlçesi içerisinde, D-100²³ karayolu (*Via Egnatia*) üzeri Haramidere Mevkiinde yer alan yapı Bizans Dönemi'ne tarihlendirilmektedir. Yaklaşık 20 x 10 m'lik bir bölümü günü-

cture.¹⁸ The building group was taken to the first degree site status in 2017.

Tahtakale Rescue Excavation (Spradon?)

The area, located in the north of the TEM¹⁹ highway, within the borders of the Tahtakale neighborhood of the Avcılar district of Istanbul, has been a densely populated area since the 1980s. It is surrounded by mass housing projects. Many tombs were unearthed during the excavations carried out in this area. There have been scientific publications on human bones found here.²⁰ Materials defined as architectural plastic were found scattered in the field widely. Therefore, no structural group has been defined so far. With the threat of construction every year, the protected area is getting smaller (Fig. 11).

Tahtakale Water Structures and Channels

In some excavations carried out very close to the *Spradon* settlement, elements of water systems were found.²¹ Transfer systems consisting of terracotta pipes and vaulted water channels (Fig. 12) are important in terms of showing the required width of the protection area. At the same time, there are water channels in the nearby area dated to a later period (early 20th century).²²

Haramidere Cistern

The building, located in the Haramidere location on the D-100²³ highway (*Via Egnatia*), within the Esenyurt district of Istanbul, is dated to the Byzantine period. Although a part of approximately 20 x 10 m has survived to the present day (Fig. 13), most of it has been destroyed.²⁴ Until the date of the researches, it was called with adjectives such as hammam and palace (Fig. 14). In the scientific studies carried out in 1999, it was defined as a closed roof cistern with alternating masonry.²⁵

Firuzköy Peninsula Rescue Excavation

In 2015, an excavation was carried out by the Is-

18 Ayrıntılı bilgi için bkz: İstanbul I Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu, Karar No: 02.03.2017/2307.

19 TEM (*Trans-Avrupa Kuzey-Güney Otoyolu Projesi*)

20 Çırak 2018: 1204.

21 Ayrıntılı bilgi için bakınız: İstanbul I Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu, Karar No: 02.09.2015/1515.

22 Ayrıntılı bilgi için bakınız: İstanbul I Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu, Karar No: 23.11.2017/3014.

23 D-100 (*Devlet Yolu-100*)

18 Also see: Istanbul Council for Protection of Cultural Heritage No. I, Karar No: 02.03.2017 /2307.

19 TEM (*Trans – Avrupa Kuzey- Güney Otoyolu Projesi*)

20 Çırak 2018: 1204.

21 See for further information: Istanbul Council for Protection of Cultural Heritage No. I, Karar No: 02.09.2015/ 1515

22 See for further information: Istanbul Council for Protection of Cultural Heritage No. I, Karar No: 23.11.2017/3014

23 D-100 (*Devlet Yolu-100*)

24 Gökçek 2013: 7.

25 See for further information: Keskin - Altuğ 2020: 467-480.

müze ulaşabilmiş olsa da (Şek. 13), büyük kısmı yıkılmıştır.²⁴ Araştırmaların yapıldığı tarihe kadar hamam, saray gibi sınıflar ile anılmıştır (Şek. 14). 1999 yılında yapılan bilimsel çalışmalarda yapı alması duvar örgüsün kullanıldığı kapalı bir sarnıç olarak tanımlanmıştır.²⁵

Firuzköy Yarımadası Müze Kazısı

2015 yılında Firuzköy Yarımadası üzerinde bir bölgenin sitten çıkarılması talebiyle İstanbul Arkeoloji Müzesi tarafından bir tespit kazısı yapılmıştır (Şek. 15). Çok sayıda sondaj açılan alanlardan birinde yaklaşık 50 x 50 m'lik bir alanda bir yapı grubu ortaya çıkartılmıştır.²⁶ Bu yapı grubu içerisinde çok sayıda depolama alanı ve ışık benzeri bölüm görülmektedir (Şek. 16). Küçük buluntulara göre MS 6. yüzyıldan MS 13. yüzyıla uzanan bir kullanım tespit edilmiştir. Yapı alanı sınırlı bir sit alanı içerisine alınmıştır.

Küçükçekmece Göl Havzası Bathonea Kazıları

Küçükçekmece Göl Havzası Bathonea Kazıları, Gölün batı kıyısında Firuzköy Yarımadası üzerinde yürütülmektedir. Bu alandaki mimari kalıntılar ilk olarak 1976 yılında Prof. Dr. Semavi Eyice tarafından tanımlanmıştır.²⁷

Bathonea Kazıları arazisi, İstanbul II No.lu Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 16 Temmuz 1992 tarih ve 2700 sayılı kararı ile 1/25.000 ölçeğe "alansal" olarak tespit edilmiştir. Aynı kurul tarafından 26 Temmuz 1996 tarih ve 1/5.000 ölçeğe onaylanan plan ile söz konusu alan 1. Derece arkeolojik sit alanına dönüştürülmüştür.

2007 yılında Prof. Dr. Şengül Aydıngün başkanlığında yarımada ve çevresi üzerinde yüzey araştırmaları başlamış, sonucunda şu anda halen kazılmakta olan liman kompleksi ve dini yapılar, gölün her iki yakasında uzanan sahil duvarları, tarlalarda bol miktarda çakmaktaşı aletler, su toplama dağıtım sistemlerini oluşturan kanal ve sarnıçlar tespit edilmiştir. Burada elde edilen bilimsel sonuçlar çok sayıda ulusal ve uluslararası makale ile bilim dünyasına tanıtılmıştır.²⁸

İstanbul Arkeoloji Müzesi ile görüşülerek, site üzerindeki koruma derecesinin kaldırılması talebiyle İstanbul Arkeoloji Müzesi tarafından bir tespit kazısı yapılmıştır (Şek. 15). A building group was unearthed in an area of approximately 50 x 50 m in one of the many test trench areas.²⁶ There are many storage areas and workshop-like sections in this building group (Fig. 16). According to small finds, a usage dating from the 6th century AD to the 13th century AD has been identified.

Küçükçekmece Lake Basin (Bathonea)

Excavations

Küçükçekmece Lake Basin Bathonea Excavations are carried out on the Firuzköy peninsula on the western shore of the Lake. The architectural remains in this zone were first discovered and described in 1976 by Prof. Dr. Semavi Eyice.²⁷

The area of the Bathonea Excavations was determined as "areal" at a scale of 1/25,000, with the decision of the Istanbul Culture Council No: 2 at 1992. With the plan approved by the same committee on July 26, 1996 and at a scale of 1/5,000, the area was transformed into a 1st degree archaeological site.

In 2007, under the chairmanship of Prof. Dr. Şengül Aydıngün, surface surveys began on the peninsula and its surroundings. As a result, the port complex and religious buildings, the coastal walls on both sides of the lake, the abundant flint tools in the fields, the canals and cisterns that form the water collection distribution systems were identified which are still being excavated. The scientific results obtained here have been introduced to the world in many national and international articles.²⁸

The studies with the data obtained after the survey made it into a determined archaeological excavation by the Council of Ministers in 2009. The seasonal excavations carried out by the Ministry of Culture and Tourism between 2009-2020 were granted the status of excavations throughout the year as of 2021, ensuring that laboratory and research activities as well as field studies continue

24 Gökçek 2013: 7.

25 Ayrıca bkz: Keskin - Altuğ 2020: 467-480.

26 Ayrıntılı bilgi için bkz: İstanbul I Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu, Karar No: 21.01.2016/1676-I.

27 Eyice 1978: 2

28 Yüzey Araştırmaları hakkında ayrıntılı bilgi için ayrıca bkz: Aydıngün 2008: 93-100; Aydıngün 2017c: 369-390.

26 See for further information: Istanbul Council for Protection of Cultural Heritage No. I, Karar No: 21.01.2016 / 1676-I

27 Eyice 1978:2.

28 See for further information: Aydıngün 2008: 93-100; Aydıngün 2017c: 369-390.

Yüze araştırması sonrasında elde edilen veriler ile çalışmalar 2009 yılında Bakanlar Kurulu kararlı bir arkeolojik kazıya dönüşmesini sağlamıştır. 2009-2020 yılları arasında mevsimsel olarak yürütülen kazı çalışmaları 2021 yılı itibari ile T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yıl boyu süren kazılar statüsüne alınmış, böylelikle arazi çalışması dışındaki laboratuvar ve araştırma faaliyetlerinin kesintisiz olması sağlanmıştır. Kazı çalışmaları sırasında ortaya çıkan tüm mimari unsurlar ve küçük buluntular, uygun yöntem ile belgelenmiş, restorasyon işlemine tabii tutulmuş ve ayrıntılı raporları hazırlanarak T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'na sunulmuştur. Ayrıca, akademik olarak çeşitli kitap ve hakemli dergilerde yayınlanarak, bölge ve dünya tarihine katkıda bulunması sağlanmıştır.²⁹

SONUÇ

Küçükçekmece Göl Havzası'nda ve yakın çevresinde yaklaşık yüz elli yıldır bilimsel araştırmalar yapılmaktadır. Yarımurgaz Mağarası bölgede araştırılan ilk arkeolojik alan özelliği taşımaktadır. Aynı zamanda bölgenin kronoloji tablosunun ortaya çıkarılması sağlanmıştır. Burada elde edilen veriler bilim dünyası ve toplumla paylaşılmıştır. Kazıların 1990'lı yıllarda aniden bitirilmesi ile birlikte yeterince korunamamıştır. Günümüzde yeni projeler (*İTA = İstanbul Tarihöncesi Araştırmalar Projesi*) ile araştırılmaya devam edilmektedir.

Küçükçekmece'nin doğusunda yer alan Rhegion da bilimsel kazıların kısa süreli yapıldığı bir alandır. İkinci Dünya Savaşı öncesi başlayan çalışmalar, kısa sürede bitirilmiş yeterince geniş alana yayılamamıştır. Marmaray Projesi kapsamında yapılan arkeolojik kazı çalışmaları ile yeniden başlayan süreç yine benzer bir sonla üstü kapatılarak bitirilmiştir.

Gerçekleştirilen diğer çok sayıdaki kurtarma kazısının (Halkalı, Spradon ve Sarnıç kazıları) sonuçlarının hem akademik alanda hem de toplumla yeterince paylaşılmadığı ve bu kazılmış alanların kaderine terk edildiği görülmektedir. Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea) Kazıları, İstanbul'da aktif olarak yürütülen *Bakanlar Kurulu Kararlı* bilimsel bir kazıdır. Çok çeşitli bilim

uninterruptedly. All architectural elements and small finds unearthed during the excavations were documented with the appropriate method, subjected to restoration, preparing detailed reports and submitted to the Ministry of Culture and Tourism. In addition, it has been published in various books and refereed journals academically and presented to the history of the region and the world.²⁹

CONCLUSION

Scientific researches have been carried out in the Küçükçekmece lake basin and its immediate surroundings for approximately in a hundred and fifty years. Yarımurgaz Cave is the first archaeological site explored in the region. At the same time, it was provided to reveal the chronological table of the region. The data obtained here has been shared with the scientific world and public. It started to be destroyed in the 1990s with the sudden cessation of excavations. Today, it continues to be researched with new projects (*ITA - Istanbul Prehistoric Research Project*).

Rhegion, located to the east of Küçükçekmece, is also an area where scientific excavations are carried out for a short time. The studies that started before the Second World War were completed in a short time and could not spread to a wide enough area. The process, which started again with the works of the Marmaray and Metro Projects, was completed with a similar ending.

It is seen that the results of many other rescue excavations (Halkalı, Spradon and Sarnıç excavations) are not shared enough both in the academic field and with the society, and these excavated areas are left to their fate. Küçükçekmece Lake Basin (Bathonea) Excavations are scientific excavations which the determined of the the Council of Ministers, which are actively carried out in Istanbul. Research, excavation and publication studies are carried out with a large team of various disciplines, and this information is introduced to the scientific world in national and international organizations and meetings. As a result of the excavation data, studies are continuing for the excavation area to

29 Kazı çalışmaları hakkında ayrıntılı bilgi için ayrıca, bkz: Aydıngün 2017a: 1-13; Aydıngün 2017b: 69-75; ayrıca bu yayın içinde bkz: Aydıngün "Avcılar Bathonea Kazılarının İstanbul Tarihine Katkıları".

29 See also for further information; Aydıngün 2017a: 1-13; Aydıngün 2017b: 69-75; also see in this book; "Avcılar Bathonea Kazılarının İstanbul Tarihine Katkıları".

dallarından oluşan büyük bir ekip ile araştırma, kazı ve yayın çalışmaları yürütülmekle birlikte bu bilgi ulusal ve uluslararası kuruluş ve toplantılarda bilim dünyasına tanıtılmaktadır. Kazının verileri neticesinde kazı alanının *Ören Yeri* statüsüne geçmesi için çalışmalar sürdürülmektedir. Böylelikle “İstanbul’un Tek Örenyeri” projesinin de Avcılar’a kazandırılması arzu edilmektedir.

gain the status of *Archaeological Visiting Site*. Thus, it is desired that the project “The Only Archaeological Site of Istanbul” will be brought to Avcılar.

KAYNAKÇA / BIBLIOGRAPHY

Arşiv Kaynakları / Archive Sources

Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Çevrimiçi Osmanlı Arşivi:

BOA: Y.PRK. ASK. 249.95.001

BOA: MF-MKT.34.261.000

MF: MKT. / 034.056.000

Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivleri:

Tarama No: 5857-25-27 (Oğuz Cebeci'nin arşiv araştırmasında elde edilmiştir.)

Modern Kaynaklar / Modern Sources

Abdullah Bey, (1874). Yarımburgaz Mağarası-Sur Yarım Burgaz Cave. *Gazette Médicale d'Orient. Mecmua-ı Tıbbiye*. 18-19.

Arsebük, G. (1996). Trakya'da Eski Bir Yerleşim Yeri: Yarımburgaz Mağarası Alt Paleolitik Çağ Bulguları. *Anadolu Araştırmaları XV-Prof. Dr. Aff Erzen'e Armağan*. İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 33-50.

Asal, R. (2015). İstanbul İli, Sancaktepe, Maltepe, Küçükçekmece, Fatih İlçeleri 2014 Yılı Kazı Çalışmaları. *24. Müze Kurtarma Kazıları Sempozyumu ve I. Uluslar Arası Müzecilik Çalıştayı Bildiri Kitabı*. Şanlıurfa, 269-286.

Aydingün, G. Ş. (2008). İstanbul'da Neolitik Bir Yerleşme Avcılar-Firuzköy. *Kocaeli Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, 1, 93-100.

Aydingün, G. Ş. (2016). Yarımburgaz Mağarası'nda Son Durum. *Arkeoloji ve Sanat*, 152, 217-230.

Aydingül, Ş. (2017a). Nehir-Göl-Deniz Birleşiminde Bir Kazı Yeri (İlk Beş Yıllık Çalışma). (Ed. Ş. G. Aydingün). *İstanbul Küçükçekmece Göl Havzası Kazıları (Bathonea)*. İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 1-13.

Aydingül, Ş. (2017b). Bathonea İsmi Üzerine Veriler ve Yorumlar. (Ed. Ş. G. Aydingün). *İstanbul Küçükçekmece Göl Havzası Kazıları (Bathonea)*. İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 69-75.

Aydingün, Ş. G. (2017c). İstanbul Tarih Öncesi Araştırmalarının 2007-2015 Yılları Arası Sonuçları. *34. Araştırma Sonuçları Toplantısı*, 369-390.

Biricik, A. S. (2013). İstanbul Şehri ve Su. *Marmara Coğrafya Dergisi*, 2, 11-32.

Bousquet, R. (1900). Les Grottes de Yarım Bourgaz. *Echos d'orient*, IV, 295-302.

Canan, C. – Aydın, M. B. (2021). İstanbul Küçükçekmece İlçesi, Halkalı Mahallesi Sabahattin Zaim Üniversitesi Yerleşkesi'nde Yapılan Kazı Çalışmaları. *İstanbul Arkeoloji Müzeleri Yıllığı*, 435-454.

Çırak, M. T. (2018). Antik Spradon Toplumu Üzerine Anemi Çalışması. *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Hüsbud Anarsan Özel Sayısı*, 1203-1218.

Dernshwaw, H. (1923). *Hans Dernshwaw's Tagebucheiner Reise nach Konstantinopel und Kleinaien 1553-55*, (Ed. F. Babinger). München-Leipzig.

Eyice, S. (1978). Tarihte Küçükçekmece. *Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu Belleteni*, 62/341, 1-10.

Gökçek, H. G. (2013). *Saadetdere Bizans Dönemi Sarnıç Yapısı Araştırma ve Analiz Raporu*. İstanbul.

Hoşgören, M. Y. (1994). Türkiye'nin Gölleri. *Türk Coğrafya Dergisi*, 29, 19-51.

Hovasse, R. (1927). Yarımburgaz Mağarası - La Grotte de Yarım Bourgas. *Darülfunun Fen Fakültesi Mecmuası 5. sene*, 1-19 (Fransızca); 396-422 (Türkçe).

Hubbard, G. D. (1932). Turkish Grottes of Yarım Burgaz. *Pan-American Geologist*, LVII, 321-328, lev. XVII-XIX.

Keskin, M. Ç. - Altuğ, K. (2020). İstanbul'un Trakya Hinterlandında Bir Bizans Dönemi Yapısı: Haramidere Sarnıcı. *Megaron Dergisi*, 15/2, 467-480.

Ogan, A. (1939). Regium Hafriyatı. *Belleten*, 3, 437-445.

Ogan, A. – Mansel, A. M. (1942). Rhegion-Küçük Çekmece Hafriyatı. 1940-1941 Çalışmalarına Dair İlk Rapor. *Belleten*, 6/21-22, 1-36.

Özdoğan, M. (2013). Neolithic Sites in the Marmara Region. Fikirtepe, Pendik, Yarımburgaz, Toptepe, Hoca Çeşme and Aşağı Pınar. (Eds. M. Özdoğan, N. Başgelen - P. Kuniholm). *The Neolithic in Turkey: New Excavations and New Research, Vol. 5. Northwestern Turkey and İstanbul*. İstanbul, 167-269.

Şiram, İ. (2012). Macarlı Dr. Abdullah Bey'in "Rumeli'de Küçükçekmece Gölünün Çevresi" Başlıklı Makalesi. *Osmanlı Bilimi Araştırmaları*, 13, 123-126.

İnternet Kaynakları / Internet Sources

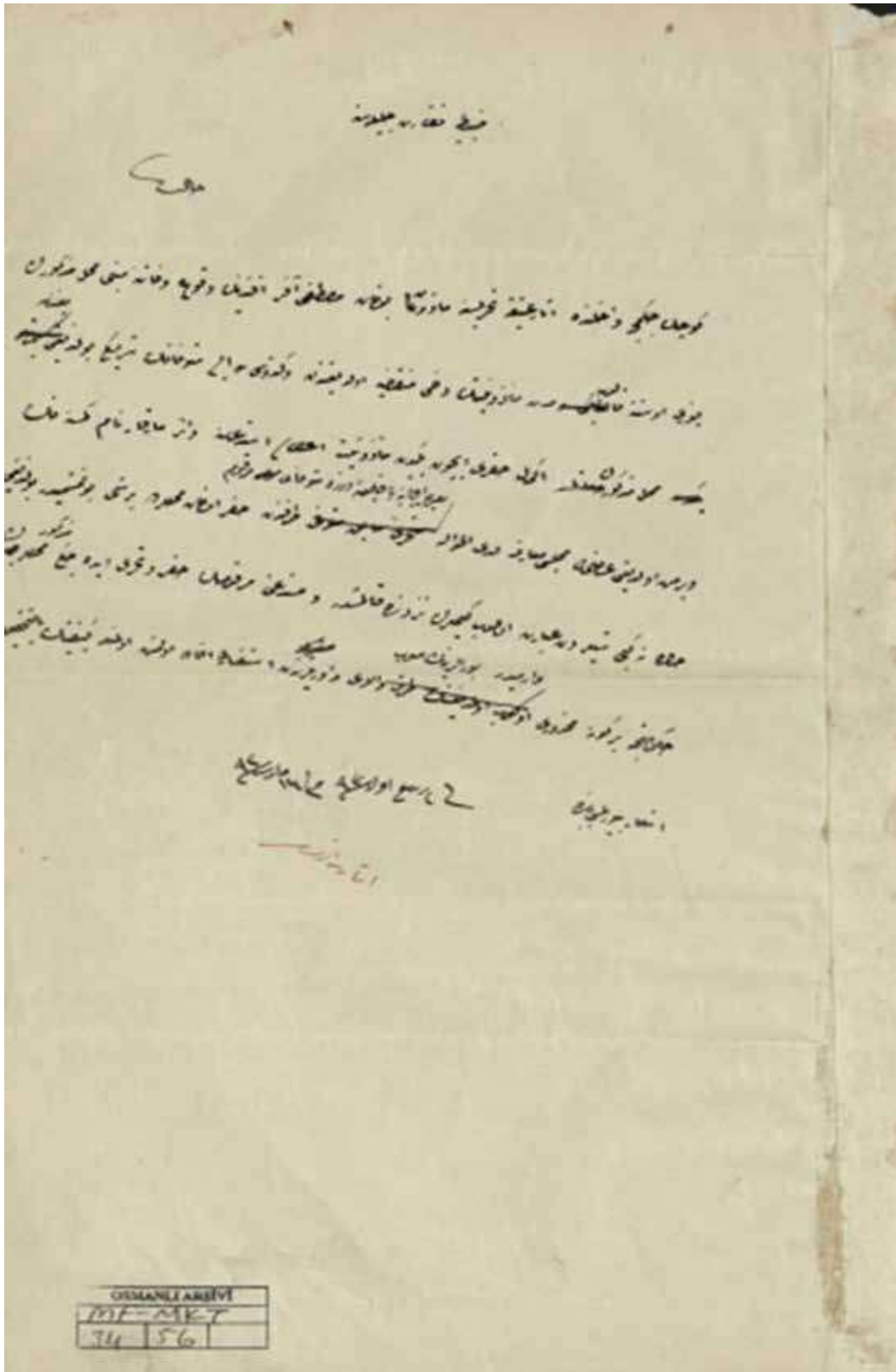
parselorgu.tkgm.gov.tr (<https://parselorgu.tkgm.gov.tr/#ara/cografi/41.03171529379291/28.783482313156128>) Erişim: 15.02.2022

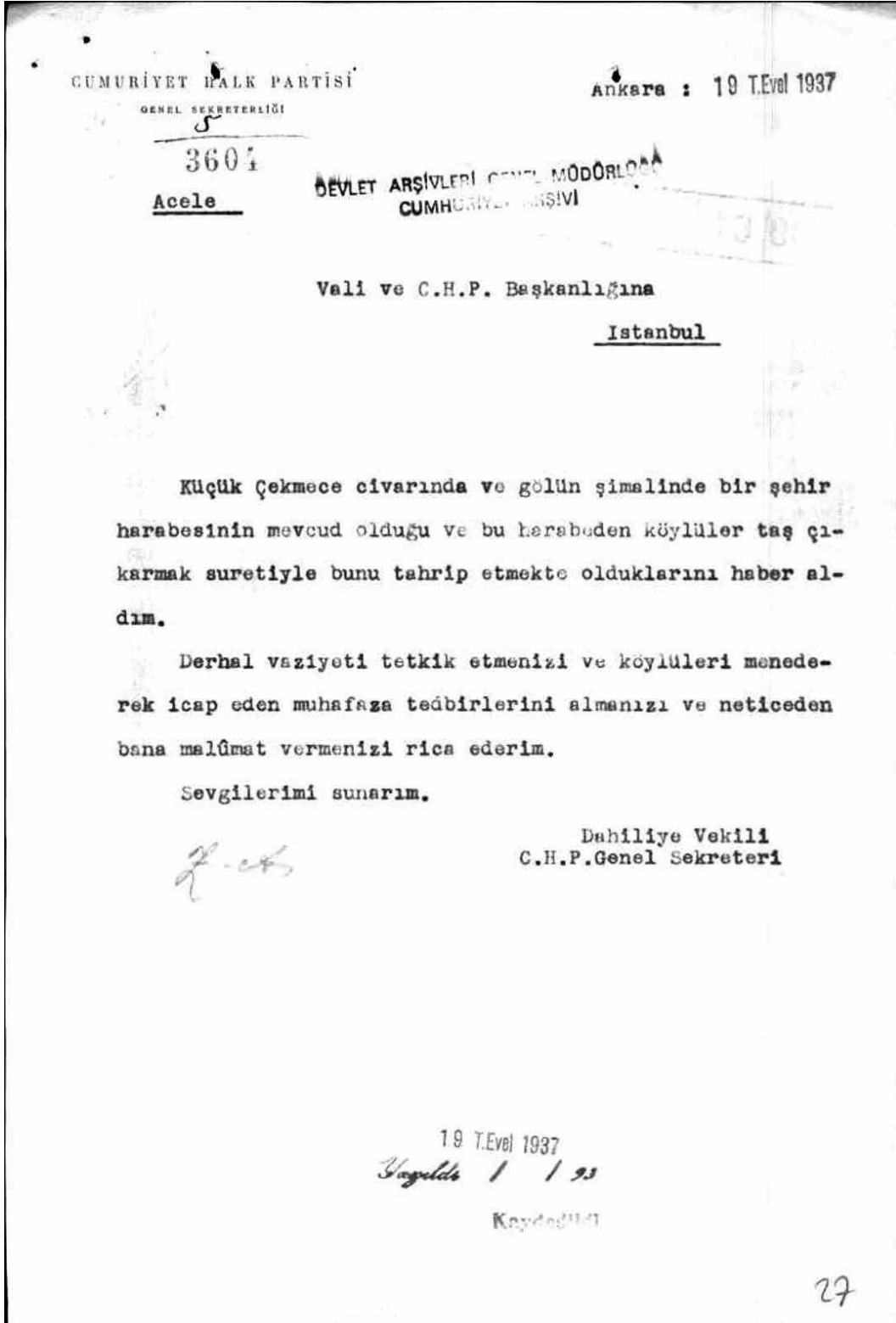
Şek. 1: Küçükçekmece Göl Havzası içerisinde gerçekleştirilen bilimsel araştırmalar (Google Earth verisinden işlenmiştir)
Fig. 1: Scientific researches carried out in Küçükçekmece Lake Basin (Edited from Google Earth image)

Şek. 2: Yarımburgaz Mağarası, şapel bölümü (Fotoğraf: İTA Arşivi)
Fig. 2: Yarımburgaz Cave, section of Monastery (Photograph: İTA Project)

Şek. 3: Küçükçekmece verilen kazı izni hakkında belge (Fotoğraf: Osmanlı Arşivlerinden)
Fig. 3: Excavation permission papers (Photograph: Ottoman Archive)

Şek. 4: Küçükçekmece'de zarar verilen şehir harabesi hakkında yazı (Fotoğraf: Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Tarama No: 5857-27)

Fig. 4: Illegal Excavation Investigation Paper (Photograph: Government Archive, Scanning No: 5857)

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TÜRK TARİH KURUMU

Ankara: 26/10/1937
26.10.

2760

Cumhuriyet Halk Partisi Genel
Sekreterliğine

Saklanmasi

Ankara

19.X.1937 Tarih ve 5/3605 sayılı tezke-
releri cevabıdır:

Küçükçekmece civarında ve gölün şima-
linde mevcudiyeti anlaşılan şehir harabesi hak-
kında tarafı âlinizden gösterilen alâkaya ve
alınan müessir tedabire karşı ilim namına teşekkür ederiz. Bu harabenin hemen tetkik edilerek
neticesini Kurumumuza bildirmesini mutahassis
arkadaşlarımızdan İstanbul Müzeleri Müdür mua-
vini Doktor Arif Müfit'ten rica ettik.

Bu vesile ile de derin saygılarımı
sunarım.

w

Türk Tarih Kurumu
Asbaşkanı

Arif

Dosyasına

Arif

Arif

C. H. P. Genel Sekreterliği

Günlemeç: 27 T.E. 1937

Sayı: 5857

12 T.Sanl 1937

R. e. B.

25

Şek. 5: Küçükçekmece'de zarar verilen şehir harabesi hakkında Arif Müfid Mansel'in görevlendirilmesi
(Fotograf: Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Tarama No: 5857-25)
Fig. 5: Illegal Excavation Investigation Paper (Photograph: Government Archive, Scanning No: 5857-25)

Şek. 6: Rhegion Kazılarının gerçekleştirildiği alandan sütunlar (Fotoğraf: H. Aydingün)
Fig. 6: Present status of Rhegion Excavation Area (Photograph: H. Aydingün)

Şek. 7: Rhegion Kazılarının gerçekleştirildiği yeni (sarı) ve eski (kırmızı) alanlar (Google Earth)
Fig. 7: New (yellow) and old (red) excavation areas of Rhegion (Edited from Google Earth image)

Şek. 8: Halkalı Ziraat Çiftliği Kazısı'ndan uydu görüntüsü (parselsorgu.tkgm.gov.tr)
Fig. 8: Satellite image from Halkalı Farm Excavation (parselsorgu.tkgm.gov.tr)

Şek. 9: Nakkaş Dere Yapısı uydu görüntüsü (Google Earth)
Fig. 9: Satellite image from Halkalı-Nakkaş Stream Structure (Edited from Google Earth image)

Şek. 10: Nakkaş Dere Yapısı görüntüsü (Fotoğraf: İstanbul I Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurul Raporu Karar No: 02.03.2017/2307)

Fig. 10: Halkalı-Nakkaş Stream Structure (Photograph: Istanbul Council for Protection of Cultural Heritage No. 1.Report No: 02.03.2017/2307)

Şek. 11: Spradon mezar alanı uydu görüntüsü (Google Earth ile üretilmiştir)

Fig. 11: Spradon Nekropol area (Edited from Google Earth image)

Şek. 12: Spradon yakınındaki su kanal sistemleri (İstanbul I Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu, Karar No: 02.09.2015/1515)

Fig. 12: Water management system near to Spradon (Photograph: Istanbul Council for Protection of Cultural Heritage No. 1. Report No: 02.09.2015/1515)

Şek. 13: Haramidere Sarnıç Kalıntıları (Fotoğraf: Gökçek 2013: 12)

Fig. 13: Haramidere Cistern Remains (Photograph: Gökçek 2013: 12)

Şek. 14: 1970'lerde Haramidere Sarnıç Kalıntıları (Fotoğraf: N. Başgelen)
Fig. 14: Haramidere Cistern Remains at 1970s (Photograph: N. Başgelen)

Şek. 15: Firuzköy Yarımadası Müze Kurtarma Kazısı alanı (Google Earth)
Fig. 15: Firuzköy Peninsula Rescue Excavation (Edited from Google Earth image)

Şek. 16: Firuzköy Yarımadası Müze Kurtarma Kazısı alanı (İstanbul I Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu, Karar No: 21.01.2016/1676-I)

Fig. 16: Remains from Firuzköy Peninsula Rescue Excavation (Photograph: Istanbul Council for Protection of Cultural Heritage No. I. Report No: 21.01.2016/1676-I)